

SDIR banar väg för kvalitetsutveckling

SAMMANFATTAT Arbetet med SDIR – Svenska Dentala Implantat Registret – pågår för fullt. Före sommaren 2009 ska registret vara färdigt för inrapportering av data, är det tänkt. Genom registret skapas enastående möjligheter för kvalitetsutveckling inom svensk tandvård.

Björn Klinge
 Professor, ötdl, avd för parodontologi, inst för odontologi, Karolinska Institutet
E-post: Bjorn.Klinge@ki.se

Genom ett Nationellt kvalitetsregister för dentala implantat skapas unika möjligheter för kvalitetsutveckling inom svensk tandvård. Den enskilda klinikern kan direkt interaktivt jämföra sina behandlingsresultat med kolleger i regionen eller nationellt.

Patientens upplevelser av behandlingen kan registreras och tas tillvara i förbättringsarbetet. Det blir också möjligt att besvara patientens frågor om hur just den aktuella kliniken och de metoder som där används jämför sig med andras resultat.

BAKGRUND

Tänder som förlorats på grund av parodontit, karies eller trauma kan ofta framgångsrikt ersättas med hjälp av käkbensförankrade implantat. Från att ha varit en behandlingsmetod som enbart utfördes av specialister på väl selekterade fall, har metoden nu fått mycket stor spridning. Förändringar i såväl implantatsystem som behandlings-

teknik sker emellertid ständigt. Nya implantat, ofta med modifierad form och struktur, introduceras på marknaden utan resultat från långvarig klinisk prövning. Nya behandlingsprotokoll rekommenderas utan vetenskaplig dokumentation. Det är också okänt hur operatörsberoende metoden är, det vill säga om antalet genomförda behandlingar påverkar lyckandefrekvensen.

Sammantaget saknas uppgifter om långtidsresultat för olika implantatfabrikat och olika implantattyper från olika verksamheter (allmäntandvård och specialisttandvård). Det finns heller inga fullständiga eller säkra uppgifter om antalet inopererade implantat, eller antalet behandlade patienter.

REGISTRERING VIA WEBBEN

Det idealiska skulle vara att tandvårdspersonal slapp fylla i extra uppgifter till ett kvalitetsregister. Helst skulle data kunna fångas med automatik, exempelvis via den information som ligger till grund för utbetalningar från Försäkringskassan för utförd implantatbehandling. I dag är detta inte möjligt, men kanske på sikt. Först måste i så fall regelverket ändras. I avvaktan på detta måste inrapportering ske via ett webb-baserat formulär.

VAD SKA REGISTRERAS?

Erfarenheter från andra kvalitetsregister inom sjukvården, exempelvis Höftplastikregistret, visar att det finns risk för att alltför mycket »bra-

att-ha-information« samlas in, utan att man i förväg bestämt vilken nytta man kan ha av dessa uppgifter.

SDIR är i första hand till för att kunna utveckla och förbättra vården, i andra hand kommer möjligheten till forskningsunderlag. Det är därför viktigt att så få parametrar som möjligt registreras, men ändå tillräckligt mycket information för att registerdata ska bli meningsfulla. En arbetsgrupp finslipar nu dataformuläret för inrapportering så att det ska bli så bra som möjligt. Alla synpunkter mottas med tacksamhet. Genom att Nationella kvalitetsregister tillåter individuppgifter, blir det möjligt att i efterhand få tillgång till mer utförligt journalmaterial som exempelvis röntgenbilder om det skulle visa sig önskvärt.

EGET KVALITETSARBETE

För en enskild kliniker kan det, även vid rigoröst kvalitetsarbete i den egna kliniken, vara svårt att få en uppfattning om hur lyckandefrekvens och komplikationer manifesteras vid behandlingar med olika förutsättningar. Genom att använda ett webb-baserat rapporteringssystem blir det möjligt att direkt jämföra de egna behandlingsresultaten interaktivt med andras resultat vid likartade ingrepp. Det går också att direkt utläsa om något implantat, någon belastningssituation eller operatörserfarenhet påverkar resultaten. Det blir alltså möjligt att utmönstra implantat och implantatytor som visas ha lägre lyckandefrekvens, liksom att välja belastningsteknik (tidig, direkt, enstegs- eller tvåstegs-) och överväga om antalet genomförda ingrepp påverkar behandlingsresultatet. Genom registrets webb-baserade inrapportering, respektive individuellt anpassade interaktiva återrapportering ges unika möjligheter till kliniskt förbättringsarbete.

BRUKARMÖTEN

Årligen i anslutning till den odontologiska riksstämman planeras ett registermöte dit alla brukare inviteras för presentation och tolkning av

MER INFORMATION

För mer information kontakta gärna registerhållaren Björn Klinge (tel 08-524 880 40, eller e-post Bjorn.Klinge@ki.se) eller se hemsidan www.sdir.se

data. Det blir ett viktigt forum både för att utbyta erfarenheter och ge möjlighet till utveckling av registret.

ANDRA REGISTER

Sveriges Tandläkarförbund arrangerade ett »Tandvårdsforum« den 31 maj 2006 för att diskutera ansvarsfrågor vid implantatbehandling. Specialister och allmäntandläkare fanns på plats, liksom företrädare för implantatindustrin. Det framgick tydligt att det fanns behov för utveckling av uppföljningssystem för implantatbehandling. Tillsammans med företrädare för Odontologiska institutionen i Jönköping tog företaget Straumann AB ett initiativ till register: SEVS (Straumann EValuation System) som nu är i drift på flera kliniker i landet. Från våren 2010 finns förhoppningar om att SDIR och SEVS ska kunna föra samman insamlade data i ett gemensamt Nationellt kvalitetsregister. Det kan vara tänkbart att det därutöver finns register för särskilda, mer omfattande behov på exempelvis specialistkliniker.

TIDSPLAN

Arbetet med SDIR pågår nu för fullt, sedan regeringen via Socialstyrelsen ställt särskilda utvecklingsmedel till förfogande. Ambitionen är att registret ska vara färdigt för inrapportering av data före sommaren 2009.

TIPS FÖR DIC SOM VILL VETA MER

- Åstrand P, Klinge B. Implantatsystem på den svenska marknaden. Tandläkartidningen 2008; 4: 54-62

